

XIII aastaläit.

Näituse büroo asub Tallinnas, Nunne tän. 20.
Tallinna Eesti Põllumajanduse Selts.

ETA. London, 29. apr. Magni Johanneburgi teatatare, on näljaltreifi lahti pub-
terub mitme aja wangi bulgas, feda iihen-
dines hiljutije mäsšuga finni peetatie.

ülemaks. Tol korral oli seisufoord kallis selgufeta — raudtee ümbrust kaitseks meie jalaväe ojad, mis niivõrra väikesed olid, et waenlasele iga kord võimalus oli raudteest eemalt minnes me soomusrongide ümber piirata ja seljataga teed ja jüdu ära lõhkuda. Selles seisufoordis osas Jrv oma rongi tegevust seewõrra ojavasti juhtida, et meeskes kasmas üst juhataja wõimistesse. Soomusrong tegi luuri takistusi waenlasele edasitulemistel; oli juhtumisi, kus löödi waenlase wõõrduid püües, wõeti kuulipildujaid j. m., kuid teada saades, et püüed jälle kangele ümber minnes raudtee lähedusse on jõudnud (14. detl. 18), tuli kiiresti tagasi sõita. Nii tagameisi soomusrongid pealinnale kuni 45—50 werstani. Võõrde jões tõi lahing, mis peeti Kehrä metjas kapten Jrv juhatusel 1. jaan. 19, kus waenlane peale 70 mehe ühhi surmuna kaotas. Selle järele algas päew ehk paar hiljem üldine kallaletungimine waenlasele. Edasitungimisel sõitis kapten Jrv alaliselt oma rongiga ees. Töötas rahulikult, kuid väga otustatult ja palju, magas päewas ainult mõne tunni. Peale Tapa waldamise arenes soomusrongide pealetungimine Lartu sihis diaga kiiresti, kusjuures Jrv, kui kapten Partsi abi, ja eimele rongi ülem iseseiswalt ja ühhielt teiste rongidega edukalt töötas. Hiljem tuleb abiks veel leitnant Ruperjanow, keda Jrv waenlasele mõetud piiside ja laske-moonaga warustas. Waenlane ei jäänud enam juugu peatada, ei saanud üegi mahti inuit Jänele silda emajõel purustada. Soomusrong nr. 1 mehed tungisid eimestena Lartu ja kapten Jrv sõitis eimele oma rongiga jaama.

Kui kapten Partsi Elwa juures haawata sai, jäi Jrv tema asemele diviisjoni ülemaks, kuid ka sellena wõtab Jrv alati isiklikult lahinguteid osa. Ühhi ilmumiseega meeskesse alati waimustust tuues. Siind-

muste edaspidisel arenemisel on waenlane warstigi piiridest välja hõutatud ja kapten Jrv ühendab kõiki paremaid löögijõude, neile ülemaks olles, nii allusid talle soomusrongid ühes soomusautodega, Ruperjanowi partisaanid, „Kalewi“ malewa, jõudid j. t.

Aprilli lõpul algasid punased pealetungimised lõunast, nii et seisufoord Walgale hädasõhtlikult muutus. 27. apr. sõitis Jrv isiklikult Stakelni sihis liinile, et wastu-pealetungimist alata. Eõidumitoga soomusauto järele sõites tungib ta waenlase liinist läbi umbes poolteist wersta seljataha, ning kaotis sealt autojuhi tagasi wäesjate juure kätuga, et tuldaks pealetungimisele. Kest maanteed soomusautode poole liitudes ja waenlase seisufohti nurides, langes Jrv waenlase kuulist keel rindu surmawalt haatuna.

Ei ole kellegi kaotus wabadusjões nii fidebalt tundunud, see mõjus nii rufuvalt, et üegi rääkida ega kirjutada sellest ei tahetud. Kes Jrv tundis, see teadis, et ta omast tegevusest wõikida armastas ning see tundis wõikides leinama.

Üig lähedas minemikus on see aeg meie, liig wähe ajaloolist perspektiivi, et teha kofimõtteid ja järeldusi nende materiaalse põhjal, mis peegeldawad meie Jrv tegevust.

Wõiks nimetada, et Jrv on ainuke wabadusjões, kes diviisjoni ülemal kohal langes. Lõpuks veel ühe dokument:

„Kõikide meie sõjawägede nimel avaldan kõige suuremat kaastundmist soomusrongide meeskondadele wahwa soomusrongide diviisjoni ülemal kapten Jrv'i surma puhul wõitlustes waenlase wastu. Wabariigi sõjawäed kaotasid ühe oma parematest juhtidest. Mina kaotasin ühe tubliima kaastõelise.

Kindral-major Laidoner.

Tallinn, 27. apr. kl. 23.30. Nr. 1819.

—st.

Genua ion werents.

Wenemaa ülesehitamise kawa.

Genoa, 28. apr. Poliitiline alamkomisjon andis Briti ja Prantjuse ettepanekuid Wenemaa kohta ühtlustamiseks redaktioonikommissioni. Wenemaa ülesehitamiseks, kus juured võimalusel, annaks Britannia toidunaineid, riideid, arstirohte, wõerema materjaali ja põllutöömajainaid 26 miljoni naelsterlingi eest, Prantjusemaale annaks tehnilisi jõudusid, Itaalia korraldaks transpordi ja põllumajandust, Belgia ja teised riigid aitaksid Wene majandust korda seada. Kuid nõukogud peawad võimaldama tegevuswabaduse. Nõukogudele on fre-diiti lubatud 250 miljoni franki, Jaapani poolt 6 miljoni jeni. Wenemaa loobub agitatsoonist teistes maades ja aitab Wäike-Aasias rahu jalale seada. Wene wõlgade korraldamiseks ajutatakse lepituskommission. Obligatsioonid antakse wälja 50 aastaks. 5 professidiga pooles aastaks. Wenemaa peale pandud tingimiste täitmist walwawad jaaakommissionid.

Wenemaa lepliffus.

Genoa, 28. apr. Wene delegatsioon Genuas teatas peale pikemat eksperti-de koosolekut, kus kindlaks määrati Wene seisufoht Londoni raportii esimeste 7 punkti kohta, et mingit teadet pole saadud selle kohta, misjuuguse seisufoha suuriõid wõtawad. Wenemaal ei ole wähematki jooni katkesta-da läbirääkimisi, waid ta tahab kõige pealt teha oma suveräänseid õigusi wastastikulisel alusel. Mõni võimalik alus rahwaste ühinemises olla majanduse ülesehitamine.

Wene küsimuse arutamine soodsa pöörde wõtnud.

Stokholm, 28. apr. Genuast Berliini jõudnud telegrammid teatawad, et Wenemaa küsimuse arutamine soodsa pöörde on wõtnud.

Wenemaa ülesehitamisest.

London, 30. apr. Genuast teatakse: Eila jätkasid mitmed komisjonid tööd. Rahwajanduse komisjon töötas wälja nõukogude delegatsioonile ettepanemata määrgurja lõpuliikse tingimisi. Eimene alamkomisjon kiitis heaks määrgurja seisejuhatus, mis ainult wähe lahku läheb Briti ettepanekust. Tamas on ära tähendatud Euroopa riikide seisufoht Wenemaa wastu ja mida iga riik kawatseb teha Wenemaa aitamiseks. Seletatakse, et Wenemaa ja Euroopa on wastastikku ärarippunud laubanduse ülesti alustamisest ühesta, ja et korbeineet seisefohul Wenemaa algas selle, nii pea kui Wenemaal julgeolek on kindlustatud ja kui natsionaliseeritud waran-

dused endistele omanikkudele tagasi antakse ja wõlad tunnistatakse. Edasi on öeldud, et ajutatakse Wenemaa ülesehitamiseks rahwuswäheline konsortium. 20. miljoni naelsterlingilise kapitaaliga, misjuugust kapitaali tarbekorral wõidakse suurendada. Ka lubatakse teisi kergendusi. Briti wäljateo-krediitide eelndu, mis kindlustab transaktioone kuni 26 miljoni naelsterlingini, wõidakse ka ära kaotada Wene karbanduse edendamiseks.

Prantjusemaale piirab oma Cannes'is antud lubadust Wenemaa ülesehitamisest Britanniaga ühetasemelisele oia wõtta. Prantjusemaale ei wõiwat raha anda, sest temal kulub see oma laastatud maafondade ülesehitamiseks. Küll aga lubab Prantjusemaale raudtee-materjaali ja põllutöömajainaid anda. Määrgurja oluliste punktide kofitheadmine jäetakse poliitiliste alamkomisjonide hoolde.

Poola nõuab isearaliji kindlustusi.

Warszawa, 28. apr. ühenduses Lloyd George määrgurjaga Barthoule 10 aastase rahu asjus, nõudis küsimuse arutamisel Poola esitaja isearaliji kindlustusi kallale tungimiste wastu Wenemaa poolt.

Saksamaa soowib rahu.

Genoa, 28. apr. (San Paolo raadio). Genuast teatakse: Mathenau rääkis ajatirjanikkudega, konstateerides kõige lähema ühenduse wajaadust Euroopa rahwaste wahel, et ülesti üles ehitada ilmamajandust.

Berlin, 28. apr. Wälisminister Mathenau ütles wäljamaa ajatirjanikkudele Lloyd George'i kõne puhul, et iga kawa, mis tõesti kohane on kaasa aitama maailma rahu jaluleseadmiseks õiguse alusel ühejuuguste kohustuste õigustega igale rahwale, leiab tingimisteta toetust Saksamaa poolt.

Prantjusemaale nõuab Wene-Saksa lepingu ofalijit tühjafstunnistamist.

London, 27. apr. Prantjuse president Millerand pidas Philippiville's (Maagierias) juure kõne Prantjuse wälispoliitikaist. Ta seletas, et liitlased tahawat samune astuda, et liihjaks tunnistada Wene-Saksa lepingu need artiklid, mis wastolus on Beriailles'i lepinguga. Riitlased tahawat kofu hoida, et rahutööd lõpmi wiia.

Itaalia peaministri tulewikulootused.

Itaalia peaminister Facta, kes liihkufeks ajaks oma kodulinna sõitnud, pidas liidise waimustusega wastuwõetud kõne, milles ülesti kinnitas oma kindlat usku, et õiguse ja liidise rahu mõte wõidule pääseb.

Ameerika saadik mitteametlikult Genuas.

Berlin, 27. apr. Gerard, endine Ameerika saadik Berliinis, tuleb oma Euroopa reisi mitteametlikult Genuasse.

Wäljamaa teated.

Ülem-Sileesia asjad.

Warszawa, 28. apr. Riitlaste-waheline komisjon Appelnis (Ülem-Sileesia) on üleskutse wälja saatnud, milles rahwast palutakse rahulikult jääda. Ühhielt teatakse, et mai algul Poola ja Saksa esitajad kofu tulewad mõimu üleandmiseks mõlema maa wahel.

Rheinimaa neutraliseerimise wastane meeleolu.

Berlin, 28. apr. Kõik Reinimaa poliitilised erakonnad rahwuslastest kuni sotsialistideni wõtsid ühhiel koosolekul Kõnigswinteris wastu resolutsiooni, milles protesteeritakse Rheinimaa neutraliseerimise kawa wastu.

Prantjuse wägede koondamine Rheinil äärde.

Berlin, 28. apr. Düsseldorffist teatakse: Ühe 90.000 Prantjuse sõduri on Rheinil äärde koondatud. Wähemal ajal oodatakse veel 10.000 meest, kes ameeriklaste asemel peawad tulema.

Jirimaa ei jõua kottuleppele.

London, 29. apr. Rahukommissioni Jiri wahariigi walituse ja De Valera koolepõidjate wahel lõppes, ilma et mingi-juuguseid tagajärgi oleks saawutatud.

London, 30. apr. Eila awaldati Griffith ja Collins teadaande läbirääkimiste katkemise kohta Jiri ajutise walituse ja De Valera wahel. Jiri walitus tegi walimiste kohta kolm ettepanekut, mis kõik tagasi liika-ti.

Hispaanlased Marokkos nut pealetungimist alganud.

London, 29. apr. Madridist teatakse: 30.000meheline Hispaania sõjawägi 40 aeroplaaniga ja juurüükimäega algas Marokkos sõjalist tegevust Raisuli kindlustatud seisufohtade wastu. Hispaania wäed liiguwad tema wastu mitmes sihis. Hispaanlased on juba mitmed kohad Beni Mros mäe jalal ära wõtnud.

Rodnsõda Hiinas.

London, 28. apr. Reuter. Pekingist telegrafeeritakse täna: Kommunist algas lahing Tshang-Tsholini ja Wu-Pei-Ju wahel. On kuulda tanget suurtükimürinat.

London, 29. apr. Reuter. Pekingist telegrafeeritakse 28. aprillil: Teatakse kofupõrgetelt Tshang-Tsholini ja Wu-Pei-Ju wägede eelsalkade wahel. Rodnsõda peetakse mõõdukajematuks, kuid arwatakse ei ole üleüldist kofupõrget enne mõnda päewa oodata.

Wenemaa laseb mäsajate poole üle minemas.

London, 30. apr. Pekingist teatakse: Ühe wõitlus algas laupäewal Tshang-Tsholini ja Wu-Pei-Ju wägede wahel Tientini-Pukowi raudteeliinil. Pekingi walituse üheksa sõjalaewa andsid Kanton walitusele alla.

Ostustalwa lahingu ootel.

London, 1. mail. Reuter. Pekingist telegrafeeritakse 30. aprillil: Wõitlus, mis eila algas, kestab täna edasi kolmel frondil: 1) Tshang - Sientienis Peking-Sankowi raudtee ääres; 2) Wafhangis Tientini - Pukowi raudtee ääres; 3) keff-frondil, mis asub kabe eelmise wahel. Eht küll wõitlus haruldalt äge on Hiina sõjapidamise kohta, ei ole siiski wõitlustest oja-wõitwad jõud praegu veel suured. Ostustalwa lahingut oodatakse alles mõne päewa pärast, kui suuremad jõud kohale on toodud. Seni ei ole kumbki pool isearalijit edu saawutanud. Pekingis on sõjaseadus wälja

Paawsti soowid kontwerentsele.

London, 30. apr. Genuast teatakse: Paawst kaotis kontwerentsele kirja, milles ta kontwerentsele soojalt fordaminekut soowib. Paawst ütleb, et kontwerentse nurjaminek tähendaks ühhi sõdast, mis oleks laiemal ulatusega kui senised sõjad. Ka tähendaks kontwerentsele apardamine koduste rahutuste edasifistmist Euroopas.

Itaalia kommunistid ja Wene nõukogude esitajad.

Itaalia kommunistidel oli nõr Wene nõukogude esitajatele Genuas kiilla minna. Teada saades, et Krasin ja Tshitsherin Itaalia kuniaga auks korraldatud eineist osa wõtsid, jätsid Itaalia kommunistid oma nõu fakk.

kuulutatud. Saatfondade kaitsewägi on suurendatud. Arwatakse, et wäljamaalastel hädasõhtu karta ei ole.

Määrus Wene rajariikidest Ameerikas wäljarändamise kohta.

„New-York Herald“ kirjutab, et ühhiiride senat Washingtonis on siserändamise seaduse eelndu muutnud, niipalju kui see käis siserändajate kohta Wene rajariikidest. Nimelt on senat otusteks teinud, et siserändajad Wene rajariikidest peawad neis riikides wähemalt wiis aastat elanud olema, enne kui nendele luba antakse ühhiiridesse elama ajada. Earnase kistenduse tegemiseks on põhjust annud siserändamise seadusest mõõdukajemine Wene rajariikide arwel, mis juhtumisi wäga rohkesti olla ette tulnud.

Ilmus

„Laste Rõõm“

1388 lewade nummer.

Rakstord suuremas koostas ja märmitrükis piltidega.

Seated Wenemaal.

Wenelased tõwendawad piirivalwet Soome piiril.

Moikwas, 28. apr. Petrogradi raiooni sõjawäe ülem on käsu annud piirivalwet Soome piiril tõwendada.

Ametnikkude arwu wähenamine Wenemaal.

„Pravda“ 25. aprillil teatab, et 1. augustiks 1922. a. Wene kofajutustes 200 tuhande inimele wõrra kofseisusid wähendatakse, jeniie 230 tuhande asemel jääb ainult 30 tuhat järele.

Kiriku-kellade rekwiisitsioon Wenemaal.

Wene walitus on käskinud rekwiireerida kellad kõigist kirikutelt, millesdes kawakindlast jumalateenistust ei peeta. Kellad rekwiireeritakse püüsiwabrikutele.

Wene kommunistilise partei lagunemine.

Moskwa „Pravda“ awaldab wiimse kommunistide lugemise tulemused Wenemaal, millesdest selgub, et Wene kommunistiline partei armuta laguneb. Kõnigorodi kub. kommunistilistes organisatsioonides näit. ollakse tegelaste puudusel junnitud ajalehtede ja partei-foolide arwu wähenemine. Pihkwa kub. kommunistilistes organisatsioonides oli enne lugemist 3318 liiget; nüüd on see arw tubliste wähenemise, sest paljud lahkuwad parteist, põhjendades lahkumist kohuste roh-kusega ja üli wälju diisipliiniga parteis. Karijala kommunistid, keda arwu järele 812, ei awalda mingisugust tegevust. Annuses oli enne „puhastust“ umbes 1000 kommunisti, kellest 750 ümber on järele jäänud. Kellede seas „burshuulised faldimused“ ja joomine laialt maad olla wõtnud. Tweri kub. kommunistid olla tiidunud ja töõjõnetud, eriti maelanilised. Paljud soowinwat parteist lahkuda. Jergani maakonnas tulla kommunistidel alataja wõidelda pärismaalastega. Kommuniste olla jün umbes 600 järele jäänud.

Õgast maakonnast tulewad kaetujud paljude parteist lahkujate ja järelejäanute loiduse ning töõwõimetuse üle.

Eimene mai hüüdsõnad Moskwas.

Moskwa lehtede teatel on kommunistilise partei kofkomitee terwe rea hüüdsõnu awaldanud, milledega töõlised 1. mail karilikude igaaastaste hüüdsõnade kormal eimefid; näit.: „Nõukogude Wenemaa saadikud Genuas pidage meeles: meie oleme mõitnud, meie oleme peremehed maal, meie wõidud on kalfutindlad, meie wõim püsim, nõukogude wahariikide piirid on puutumatud.“ Eht: „Agawene mälestus Wene- ja Saksamaa, Ungari ja Georgia, Nerbeidshani ja Soome, Läti ja Eesti revolutsionäärilede, keda fodorluse ja sotsialdemokraatide timudud pii namud ja purustanud!“ Et puudu muidugi fa: „Elaugu ühhiilmiline revolutsioon!“ jne.

Siin olid aprillis kallimad kui märtsis ja hinnad olid tõusuhoos.

Reklaami teenistuses on ka kõik liik-
mismahendid. „Andke meile datšid!“ hüia-
wad suure punnilja firma kuulutused.
„Meie oma on kõige parem!“ kinnitawa-
r mõne kohvi äri plakatid. „Ütsege kõik li-
lede kaudu!“ manitseb lille müüjate ühing.
Sel ühingu on 3000 liiget, kelledest palju
enam kui üks kauplus; ühingu liikmete kau-
du võib telefoni teel tellimisi anda igas
Ameerika lihsriinide linna, mis jalamaid
täidetakse.

Maani on rahju saanud. Rahju teeb jii-

Tallinna sõnumid.

1. mai Tallinnas.

Kommunistide meelevaldus 1. mail.

Eila, 1. mail, korraldasid Tallinna kommunistid oma vöö ülevaatused. Selleks puhtaks oli tehtud mis teha suudeti, et rongikait „suurim ja merisem“ kõigist enne nähtutest saaks. Sarnane oli ettekirjutus Wenemaa poolt. Pidiid ju jellel päeval meil elavad venelaste palgalised aru andma, kuidas nad raha, mida nende juhid Wenemaalt nii ohtralt saanud, ära on tarvitanud.

Juba kell 10 h. hakkasid ühtlasi salikonnad pumaste lippudega tööliste ametiühituste keskkühilise ruumide juure koguma. Kõigi suurte peale vaatamata ei olnud ka suurematest tehaestest rohkem, kui ainult mõistene osa tööliste lippude ümber koondada jõutud. Nendestki osavõtjatest olid suures enamuses naised, kes endaga ka üsna väikesed lapsed kaasa olid võtnud. Rippude pealirjades domineerisid lõõksinad nõukogude Wenemaa ja tema tegelaste ülistamised.

Kell 11 e. l. liikus rongikait Tartu maanteed mööda Kadrioru „Rusalka“ ainsamba juure.

Siin astusid kõnelejatena üles Riigikogu liikmed Wania ja Ragu ning üheksa sõjalist Janson. Tartuist oli ohtrasti tuntud lõõksinud orjastamisest, kätemaamisest, töörahva mõimust jne. Sugemata kordadel lasti elada leivajärgi Nõukogude Wenemaa. Jse-ärarais „verest ja jõust nõretama“ kõnega sai maha Ml. Ragu. Ragu juure ühustas see mees, misjuguise julgusega tema ja ta kaas-õpilased „jõuetu“ kodanluse vastu mõidel- da tahavad. Ragu saatusse pilkena kõlalisid Ragu kõne ajal „Rusalka“ ainsamba ligidal muusikafoori juures mitmed paugud. Korraga oli suurejuure meesest praegu olnud sõnad julgusest j. m. unustatud ja, ilma et selgusele piibida, kust paugud tulid, piisid mehtefed tabuõnnis juoksa, hoolimata talle- tes lappi ja naifi, jättes saatusse hoolits oma uhkete pealirjadega lipud. Unustatud oli korraga lubadus nõrgemaid kaitsta: Siin avaldas ennast halasti olesus palgatud meeste „julgu“ ja „meisus“. Minult jelle järele, kui korraldajad politseinikud rah- waft rahustada olid juutnud, toibusid mehtefed jälle ja asusid oma endistele kohtadele. Hirmust meel märjemat kättega tõsteti „uh- felt“ üles mudasjõe pillatud lipud. Mäesed ja lapsed hädalbasid aga meel tütt aega ka- dunud müstikete, rebitud riiete ja kaadud muhude üle. Kommunistide meelevaldust väga rohket arvul vaatamata ilmunud ja- lutajad avaldasid aga kõige ägedamat pro- testti jarnaste janditamiste üle, kus kommu- nistid äärmiselt hoolimatalt talitafid kofku- kogunud rahvahulgaga. Ragu selgus, olid paar poistest kommunisti „Rusalka“ au- samba mereäärises kühjes raketi põlema jüü- danud, et sellega miha politsei vastu välja promoteerida. Ei olnud ju kommunistidel muudu mingiugust põhjust politsei üle ka- bada. Just politsei oli see, kes kõige juu- rema korrektsusega selle eest hoolitses, et mee-

leavaldajatele taktistusi ei tehtaks.

Peale wahetuimise liikus rongikait, mis weelgi õredamaks oli jäänud, kui ta al- guses oli, Tartu maanteed mööda „tööliste keldri“ juure tagasi. Siit walguisid osavõt- jad laiali.

Tulewahetus politsei ja kommunistide wahel.

Raiooni ülem Tuhern raskesti haawatud. Kommunist-terrorist Linthorst finni mõetud. Kruus ülesti Gesti.

Eila peale lõunat, kui kommunistide ron- gikait Tartu maanteed mööda linna poole liikus ja kuni Wenesehi tänawa nurkani oli jõudnud, kõlalisid „Sindeni“ kühimaja kohal mitmed remohvri paugud. Siin olid kaitse- politsei ametnikud jalutajate hulgas ära tun- nud kommunisti Kruusi, kes omal ajal Gesti kohtu poolt juure oli mõistetud, kuid pärast Wenemaal wargis olewate eestlaste vastu ümber wahetatud. Kruus oli jalaja Gesti taga tulnud. Kaitsepolitseinikud astusid Kruusi poole. Wiimane tundis kaitsepolitseinikud ära, haaras remohvri wäl- ja, lasta tahtes, kuid remohvri ei läinud lahti. Siis tõmbas ta teise remohvri välja ja awas umbes 3 sammuni kauguselt kaitsepo- litseinikute peale tule, ilma et trehwanud oleks. Ka kaitsepolitseinikul ei läinud re- mohvri eimele pauguga lahti. Kaitsepolit- seinikutele tõttas 2. jaoskonna raiooni ülem Tuhern abiks, tahtes põgenejaid kommu- nistide finni mõtta. Politseinik langes aga kuulist tabatult tänawale. Kruus ja tema kaaslane põgenesid Jaama tänawale, ihte- foosne remohvritest lastes. Siin jooksis Kruus Jaama tänawat mööda edasi ja paa- ses ära. Kruusi kaaslane põgenes maja nr. 10 hooi, kust ta weel mõned paugud lasi. Sellejuures haawas ta hooiis olewat tiikarlast.

Kui lastjal kuulid otja lõppefid, pugs ta priigi lasti kaha wariu. Siit mõeta ta fin- ni. Tema juurest leiti „Parabellumi“ jüs- teemi ja 12 tagawara padumit. Kinnimõetu on 29 aastane, Mäo wallast Järwamaalt pä- rit olem Johannes Linthorst. Tema juurest leiti Gesti wabarügi mõlhitud ühtunmis- tus Põlbi nime peale. Linthorst seletab, et ta 1½ kuud tagasi Wenemaalt Gesti taga tul- nud. Ta olla kommunist-terrorist ja tulnud Gesti taga jelleks, et terroristide aktiwi toime panna.

Ragu kuulame, antafie Linthorsti jüü- distuse akti jofakohu kätte arutamiseks wäl- jakohut.

Tulewahetusel haawata jäänud raioni- ülem Tuhern toimetati Greiffenhageni kli- nikuks, kus temale prof. Zenge-Manteuffel operatfiooni tegi. Selgus, et kuul oli fõhu pormalt poolt küljele ja ristluust läbi tungi- nud ja riietesse seisma jäänud. Kuul leiti üles. Saawat juuriford, nagu täna klini- kust kuulame, raske, kuid mitte lootufeta.

Inwalleidide päew Tallinnas 30. aprillil.

Sarnane päew ei olnud tallinlastele enam wubiseks. Weel kõigil oli meeles ja- majugune päew läinud aastal, mis endaga palju liikumist ja elu kaasa tõi.

Kuna pidustuste kama ajalehtede kaudu kõigile teada oli, mõis juba enne pidustuste algust publikumi kogunemist teatud kohta- desse märgata: Wene turule, „Estoonia“ ette jne.

Pea tähelepanu olafiseks jai muidugi Wababuse plats, mitte ainult sellepärast, et iia paraadi ootama jäägi, maid paljud taht- iid „oma filmaga“ näha, kas tõesti jee „kange mees“ on finni otlast alla toodud ja „oma majasse“ jaadetud. Sgatahes oli pub- likumi juuremool juur, ega leidunud Waba- duse platfi ümbruses lapifekti waba maad.

Kell 11 hakkasid platfille kogunema paraa- di osavõtjad sõjawäe osad, feltfid ja orga- nifatsioonid ning deforeeritud autod, kus ajat olid mõtnud kirjutes ilikondades „flow- nid ja faunid“.

Platfi keskele kogusid aumõõrad ja jelle- kohaste pääsetähtede omanikud. Kell 12 il- musid sileminister Einbund ja linnapea Luukson, kes paraadi waatumõttes, lühikes- tes kõnedes päewa tähtsust toonitafid ja head kordaminekut soowisid.

Selle järele asetati inwalleidide ehitajana jelleks määratud wabadusõja inwalleid au- tosie ja algas rongikait, millest osavõtjaid

fõit paraadile kogunenud üfjujed, eesotjas inwalleidiga. Rong liikus, juba enne kind- laks määratud tänawate kaudu Wene turule. Kogu tee saatis rongi wuifihimuline rahwa- hull, keda autodes olewad artistid, orkeftrid ja igafugu naljamehed jõudu mööda lõbus- tada püüfid.

Wene turult walguisid artistid üfjufutesse linnaosadesse laiali, kus tänawa-pidustused edasi festfid. Silhem mängisid Kadriorus, Kaarli kiriku püesteele ja mujal orkeftrid.

Juua ilma tõttu oli publikumi kofkuwool igalpool juur, mis waledatele märgimüüja- tele laia tegemuswälia andis, ja loodeta- wasti olid ka tagajärjed wäga head.

Üleüldse oli fõgu päew wäga elaw, kuid kohati oleks elawust weel rohkem soowinud.

Ohtul kihafid inimestest restoraniid ja kabareed — mõeti waftr maid, ja forjajad ei jätanud jeda juhust kajutamata. Mõis ette ütelda, et päewa fufetulefuga täitfa rahul mõis olla, olgugi, et kofkuwõtteid weel ei ole. Järgmisel päewal, 1. mail, oli ainult farbi- forjanbus. Kuud et ka jee päew „igawaks“ ei läheks, hoolitfeid ametiühifuslased — kommunistid.

Sgatahes paffusid mõõduinud kaks päewa rahulifude kui ka senifafiooni-himulifefe pub- likumile mõnesugufeid „naudinguid“.

Armatawasti on rahul korraldajad kui ka pealkirjastajad.

Gesti-Soome liidu üldkoosolek.

oli laupäewa õhtul „Estoonia“ klubis ruu- mides. Semine ajutine juhatus, kes liidu organiiseerimise töö lõpule wiinud, peakom- misjoni (muusika ja turismi) alutanud j. n. e., pani oma wolitufe maha. Uude juhatus- se waliti: Soome saadik Gesti minister Meijonen, terwishoiu peawolitfufe juha- taja Dr. Mõttus (senine eimees), Riigif. liige Birf, kindral Barka, Soome saad- konna sekretäär Miskanen, infener Win- ter, wälisministeeriumi politfifilise osakonna juhataja Sellat, dotlent Grenits ja aja- ftrjanif Olaf. Rewisjoni kommisjoni: infener Rand, Riigif. liige Kana ja hra Tuilmäin.

Jätkas senistele kommisjonidele otjufata- ti alutada weel kirjastufe-, kõne- ja keele- fufufuste kommisjoniid.

Teatejooks ümber linna.

Jooks algas „Kalewi“, aiaft, ees „Kale- wi“ ja „Sporti“ eimeste meeskondade jooksjad Berwerfin ja Wäer. Wahetusko- hani jõudis Wäer eimefena, olles Berwerfinist 5—6 mtr. ees. Täitfa ootamata, et Ber- werfin Wäerile kaotas. Jiniifches on eimeene Saulman, temast 30—40 mtr. järel Wi- lemjon. „Sporti“ meeskona aeg 12 m. 7,1 sek. „Kalewil“ 12 m. 15,1 sek., T. J. K. — 14 m. 7,2 sek. ja „Kalewi“ jalgpalli mees- konal 14 m. 19,2 sek.

Mõõdaläinud aastast parem aeg oli 13 m. 66 sek. Rändawa auhinna omas jääda- maks „Sport“.

Alkoholiife einelaua awamiseks

näitufe platfil palus faubandus - tööfufe näitufe toimefond linnawalitfufelt luba. Lin- nawalitfus on nõus luba andma ainult olle- müügiks.

Kõlakoda Lükati metfa.

Räfitööliste awitamiseks palus linna- waliti. Iuba eelolewaks juureks Lükati, far- jamaale, Birita jõe kaldale kõlakoda ehitada pidude toimepanemiseks.

Linnawalitfus andis jelleks luba, kuid tingimusega, et seal alkoholist einelauda ei awataks.

Wärske liha müügiega ei pifendata.

Wärfelihakuplejate ühifus palus linna- walitfust turul wärfelihaga kauplemise tähtaega, mis 1. mail lõpeb, pifendada. Lin- nawalitfus ei leidnud mõimalifeks palwet täita.

Kool.

Koolilpilaste juureafundus Tartumaal.

Ka tänawu tahetakse eelmiste aastate eestjuul koolilpilaste juureafundus juurefin- del fisse seada. Tänawu aasta awatafse koo- lilpilaste juureafundus Kewastu mõifas. Minemal aastal oli afundus Kaagwene mõ- jas, kuid praegu afub seal emade ning rin- nalaste kodu. Minemal aastal olid afundu- jes nõrgatervisfised ning werewafsed lap- sed. Tänawu juwel soowitwad paljud koo- lipilased afundusse minna, kuid neid waada- tafse enne arstfifelt läbi, et afundusse paa- jeks ainult need, kellel jelle järele tarwi- dus on.

Streit koolis.

Opetajad ahwardafid omal ajal Wiru- maal tööd katkestada, aga ei faanud jellege millegi päraft walmis. Kiiid on Wiru ma- konnawalitfufe põllutöötooli õpilased nende- ette jõudnud ja ftreigi wälja kuulutanud. Kooli ftreigi põhjufeks oli kuuldawasti maa- konnawalitfufe ja koolijuhataja waheline teraw waheford, mis wäljafutjutud päris tühiste asjade päraft.

Kui koolijuhataja j. S. ameti maha pa- ni, siis katkestafid ka õpilased 3 päewaks koo- litöö, mille järele asjale teine kait anti, mil- lega õpilased rahule jäid ja oma tööd tatta- fid.

Raudteelt.

Raudteewalitfufe abietewõtete celarived.

Riigi raudteewalitfufe nõufogu poolt mõeti neil päewil raudteewalitfufe trüfifkoja 1922. a. celarwe waftru, mis 4.751.200 marga peale tafakaalu wiidi. Ühtiafi otjus- tati, et kui trüfifkojak tööpindus peafs tu- lema, siis ka wäljaspoolt töid waftru mõtta mõib, kuid tingimusega, et jarnafel juhtumi- fel trüfifkoda iga fõrd erietepanefuga efi- nefks. Eimefes järjekorras mõetafse waftru teebuminiiteerumit ja teiste riigifufufufe tööd.

Samuti mõeti waftru elektri faugemwoliu ebietewõtete efekfionatfiooni celarwe

5.135.000 marga juurefjes ja finnitati elek- trimoofu tariif käesolewa aasta peale. Sel- lekohafefe kommisjoniile tehti ülesandeks la- ei oleks elektri jaoskonda liikumise ofakon- hendada kühimus, kas mitte otstarbekohafem na telegraafi jaoskonnaga ühindea. Kom- misjoni kuuluvad weo- ja liikumise ofak., teedeministeeriumi ning riigifontrolli efika- jad.

Wagunite laadimine metfamaterjaalidega ajutifelt katkestatud.

Kuna Tallinnasse juurem hull wagunifi wäljalaadimiseks on kogunud, ifeärarais far- tulife ja metfamaterjaalidega, siis on jelle- kohafe korraldufe järele katkestatud 4 päe- waks wagunite laadimine metfamaterjaalide- ga, mis Tallinnasse aadresfeeritud 30. april- list kuni 1. maini.

Krediidi määramine.

Raifweres ambulatooriumi jaofs maja kordafeadmifeks on otjufastatud 34.000 marga juurefjes krediiti määrad.

Graforraalife tööde tafufs

on raudteewalitfufe nõufogu pealadu amet- nifufudele 50.000 marga lubanud.

—ooo—

Mitmesugufed teated.

Inwalleidide päewal Walgas

oli 30. apr. naisfelfi poolt organiiseeritud üleüldine farbiforjanbus. Reffpäew peeti fkontide ja girl-fkontide paraad. 1. mai hommifil oli garnifioni paraad, peale jelle joomusrongide brigaadi poolt korraldatud juur tänawa karnewaal, mis hästi õnnestas ja terve linna waatama wälja meelitaf, nii wirtafefe forjajatele head lõifust paffudes.

R. A.

Mõifa inwentaar omanikule tagafi.

Rasti mõifa mõõrandamisel 1. a. aprillil mõõrandati ühes mõifa maadega ka inwen- taar.

Omaniku wofinif kaebas jelle peale riigifofu, kus seletaf, et mõõrandatud inwen- taar kui mõisniku eraomandus ei finlu mõõrandamise alla.

Riigifofus leidis, et Rasti mõifa inwen- taar, kui Gabert Stadelbergi eraomandus, ei finlu mõõrandamise alla ja tuleb teega oma- niku tagafi anda.

Loomataudid Gesti mätifitaul.

Mätififim jooksul on haigeks jäänud põr- natõbesse 1 lehm; katitõbesse 2 hobust; ma- rutõbesse 5 koera ja 1 faks; punatõbesse 5 ligu; karnatõbesse 17 hobust, 4 lehma ja 12 lammasi; püuga jammaspõolesse 10 hobust; nõlesse 6 hobust ja 1 lehm; influentfasse 1 hobime; weiste pumahaigufesse 5 lehma; weiste pahaloowulife peatandisje 7 lehma; tiififusje 193 lehma; haffawasse poja ära- heitmisesje 6 lehma; hobuste wereplefi hai- gufesse 1 hobime; fõdarfeene haigufesse 2 lehma ja pahaloowulife preisje 1 hobime.

Saksa mäetööliste juhi matufjed.

Saksa mäetööliste juhi Sue matufest on üle 50 tuhanda inimefe oia mõtnud. Matu- je-rongi algufe ja lõpu juurnafale jõndmife wahel kulunud poolteit tundi.

Riikfifelt finnitufest Wenemaa.

Wene rahaministeerium on wälja tööta- nud uue riikfife finnitufe fadufe. Kaawat- tafie afutada riikfife finnitamise trufst, mil- le tarwidusteks riigifafajafi antafie 10 mil- joni fuldrubla.

Pommi-attentant Budapesfis.

Budapest, 1. mail. Eila õhtul kell 8 lõh- kes pommi Franz-Josefi ohwiferi kafino jõe- gifaali all, mis ainult ainelist kahju sünni- tas. Ettewõetud murimine ei ole seni taga- järgi anud. Üwalif arwamine on äritatud jellest inwed attentandit, mis fefkord ohwi- feride waftru jüditud.

ETM.

1. mai eelõh'u Jrimaal.

London, 1. mail. Eila õhtul teffis Dub- linis suur ärewus. De-Walera mehed mõifid ära Jiri unionistide keskkoha Gildari täna- wal ja fjuured majad, mis walitfemad O'Connelli jilda ja Sadwilla tänawat, neid linna tähtfamaid strateegilifi punkte. Sõja- riistus mehed tungisid majadesje ja hakkasid ettewalmistufe tegema fefufotfabe kindlus- tamifeks, pannes afnad finni liikwafitidega ja ehitades mõõblif barrikade.

ETM.

—ooo—

Wõistlus iluimeistri nime pärast oma ja wäljamaalaste wahel oli tegelikult ainult julg- ja raskest kaalus. Teistes kaaludes olid iluimeistrid juba ette pea kindlasti teada. Sulgkaalus wõistlejad Schmidt, Graf, Ernefaks ja Rõim, neile seltsis veel lätlane Wewers. Raagu espool oeldud, näitas Graf head taset kahe käega jurrumises, mille ta oma lähemast kaasmõistlejast Schmidti ja Rõimist 12,5 kgr. ette jõudis, kuid õhtuks jõudis Schmidt teise tšestega wabet 2,5 flg. peale kofku tõmmata. Kuna Schmidt järgmisel päewal eemalbatud jai, jäid jüm lähemate mõistlejateks Grafile ülejäänud kolm mõistlejat. Teie wõistluspäewa õhtuks kahe käega rebimist ja tõukamist oli wabeford järgmine: esimesena on Wewers 202,5 flg., teie koha peal Ernefaks ja Graf 200,0 flg. ja wiimajena Rõim 197,5 flg. Quid järgmistele tšestetega kaob Graf mõistlejate sealt, minnes kindlasti iluimeistri koha peale. Wõistlemad veel Rõim ja Ernefaks, kuna Wewers ka neist maha jääb. Teie to-

ha peale tuleb Rõim, kes Ernefajja 2,5 flg. võidab.

Kergees-, keff- ja poolraske faalus on findlad ilmameistriid Neuland, Gallop ja Roger. Raske faalus jammuvad kõrvuti Tammer (Gesti) ja Leiland (Räti). Esimese tõstega võidab Leiland 5,0 flg. Järgmine tõste, ühe käega rebimine annab mõlemil ühesugust tagajärge. Teisel päeval tõustas Tammer 5,0 flg. rohkem oma vastasest. Kahe käega rebimises võidab lätlane jälle 2,5 flg. Jääd viimane tõste, kahe käega tõuge. Maheldatava õnnega võistleja on jälgitud kogu pealtvaatajate kogu, jeeprasti oodatakse närviliselt ootustavat tõstet. Tõutamata algab esimesena Leiland, kes 110 kgr. illesse viib, kuid mitte rohkem enam. Tammer tõustab aga 130 kgr. ja võidab selle läbi oma vastast 17,5 kilogrammiga. Leiland on tunnistatud kaotajaks, kuid see ei tee teda pahaseks, vastuvõtta, avaldab oma arvamist, tähendades R. Tammeri kohta heasüdamiselt: „T—i puidub veel tehnikat, kui T. selle omab, siis võib ta veel häid tagajärgi saavutada. Minust Tammerile konkurienti ei saa, olen selleks liig laisk — harjutan vähe“. Leiland on 26 aastat vana.

Wäljamaalastele osavõtjatele
Tõmbas enese peale erilist tähelepanu Schweitzi tõstja Graf, kes juba ligi 20 aastat tõstab. Neil võistlustel saavutatud tagajärg 389,5 kgr. ei ole tema maksimumsaavutus, vaatamata selle peale, et tal kolm ilmarekordi oli. 1921. aastal tõstis Graf lamuti viie eritõstega kahe päema jooksul 415 kgr. Neile võistlustele treineeris Graf korralduslikult kolm kuu iga päev kaks tundi, sealjuures iga kahepäevase päeval püüdes oma maksimumsaavutusi saavutada. Millest igakümnelt tõstja Grafit dõpida võiks ja mis juugi raske ei ole, on väljastatamine, mis Grafi dissipliinist head tunnistust andis. Harjutab Graf enese väljatõotatud süsteemi järgi ja on sellega häid tagajärgi saavutanud. Teistest väljamaalastest võiks ainult prantslast Rogeri nimetada, kuna lätlased ja faks tehti prantslast võrdlemisi nõrgad olid.

Meie võistlejate kohta oli mälisõjavõtjatel mõnigi hea sõna ütelda. Nii tähendas Graf, ta ei olla kulgil niisugust hulka toorest materjalist näinud; meie tõstjail puiduda veel ainult teoreetiline oskus, eriti Gallopi kohta nimetas teda Graf, kuna Neuland juba täiesti väljaarenenud tõstja on, millest arvamist ka Rosjet kinnitas, kes tähendas veel juure, et Neulandi poolt ülesseatud ilmarekordide parandamist Ohtu-Euroopa tõstjate poolt ta nii pea ei usu. Selle vastu ei jeista aga lätlased Grafi armates veel rahvusvahelisel kõrgusel. Lätlased ise olid

möödunud võistlustega täiesti rahul. Rõhutatud seal juures head mahetorda, mis kogu võistluse ajal valitses. Nad tähendasid, et lahkuvad täitsa sõbralikkude tunnetega, mis aga peale niisugusi võistlusi harva juhtub.

Võistluste korraldamisest.

Minult paari sõnaga tahaks siin korraldamist pühutada. Üks pahe, mille peale juba möödaminnes tähendasime, oli võistlejate kirjutus. Rahvusvahelistel võistlustel peab võistlejal ühine norm olema, soovitatav on siin muudugi ka rahvuslikele võistlustele. Teieks oli imelikult rellaami tehtud võistluste eel, kuulutustest võis lugeda, et oja võitavad peale nende veel „Austria ja teised riigid“. Kuna ei Austria ega mingi juures „teised riigid“ peale juba kuulutustes üles loetute oja ei võtnud ja, et see korraldajale kindlasti teada oli, on niisugune rellaami tegemine ilmameistri võistlustele täita ebahõlne.

Ei osta enesele ära seletada, mis olid põhjusteks, et peafunktsionär teisel võistluste päeval võistlustele 2 tundi hiljaks jäi.

Kokkuvõtte.

Rõppenud ilmameistri võistlused andsid järgmisi tagajärgi:

Sulgfaalus: 1) Graf (Schweits) 389,5 flg., 2) Rõim 367,5 flg., 3) Ernefaks 365 flg. (mõlemad Gesti), 4) Dewers (Räti) 357,5 flg., 5) Ruolt (Prantsuse) 265 flg.

Kergefaal: 1) Neuland (Gesti) 445 flg., 2) Wanaafeme (Gesti) 415 flg., 3) Noormägi (Gesti) 410 flg., 4) Reichman (Räti) 357 flg., 5) Günter (Räti) 355 flg.

Reiffaali: 1) Gallop (Gesti) 447,5 flg., 2) Doolinsch (Räti) 412,5 flg., 3) Puna-jaag (Gesti) 400 flg., 4) Riffas (Gesti) 397,5 flg., 5) Rauska (Räti) 395 flg.

Poolraske faal: 1) Roger (Prantsuse) 457,5 flg., 2) Toom (Gesti) 417,5 flg., 3) Lihane (Gesti) 395 flg., 4) Sorf (Gesti) 387,5 flg., 5) Lischler (Gesti) 322,5 flg.

Raskefaal: 1) Tammer (Gesti) 472,5 flg., 2) Leiland (Räti) 455 flg., 3) Raag (Gesti) 422,5 flg., 4) Kallman (Gesti), 405 flg., 5) Buchholz (Räti) 397,5 flg.

Üleilõhje jäi Gestiile kolm ilmameistri kohta, 3 teist kohta, 5 kolmandat kohta, 3 neljandat kohta ja üks viies koht. Rätile 2 teist kohta, 2 neljandat ja 3 viiendat kohta. Prantsuse sai ühe ilmameistri koha ja ühe viienda koha. Schweitziile läks üks ilmameister.

Punktiide arvut poolle ston Gesti — 49, Rätile — 15, Prantsusel — 6, Schweitziil — 5.

—cji—

Teater ja muusika.

Tallinn kui muusikalinn

hakkab ka väljamaal ifka enam ja enam tähelepanu võitma. Seda tunnistavad kontserdid, mis mõrdad nimefad funktsionid wiimase paari hooaja jooksul siin toime pannud. On huvitav, et „Estonia“ kontserdibüroole sel alal rohkem on pakkumisi tulnud, kui ta on rahuldada jõudnud. Nii on hilisematest nimetatud muusikafunktsionid prof. Wermase (Berliin) joovimavaldis „Estonias“ oma kvartetiga, millel hea rahvusvaheline kuuljus, esineb. See loodi aja hilisuse pärast tagasi lükata, kuid loodetavasti saadakse siingi peale kogu leppida.

Wermas on Sakjamaal tuntud wiuliprofessor, kelle mõimise järele juba selle järele hea otuse mõib teha, et Edith Boigt-länder, kes läinud talvel „Estonia“ publikumi oma kummi tooni, juure tehnikat ja peene stiilistundega ilustas, tema õpilane on. Praegu õpib prof. Wermase juures ka üks noor Gesti wiulifunktsionist.

Et Tallinna nimi muusikailmas juba midagi maksma hakkab, selgub ka sellest, et mõned Sakja nooremad heliloojad kõige viimase ajal „Estonia“ muusikafunktsionide soomi on avaldanud, et ta nende helitööd oma kontsertide eeskavadesse mõtaks.

Tenorist Piotrowski

lauab 10. mail „Estonia“ kontsertaalas ja peale selle arvatavasti ka „Rigoletto“. Piotrowski on leedulane, kuid oma muusikalise karjööri Wermase teenud, kus teda ühes paremaks ooperitenoris peetakse.

„Estonia“ külas käib Tartu.

Maituu lõpupeole kavatseb „Estonia“ teater Tartus „Wanemuises“ neli külas käigu etendust anda. Mängukavasse kavatsetakse võtta „Romeo“, „Silva“, „Zambuli roos“ ja „Rigoletto“.

Draamateater.

Kolmapäeval, 3. mail, rahvateenduseks R. Jewreinowi „Rõige tähtsust“. Ühele toimöödia, teisele ka draama, 4 vaatust. Alguks kell 8 õhtul.

Reedel, 12. mail näitejuhi Paul Sepp'a tuludõhtus Leonid Andrejevi „Dofan“. Tragöödia 7 pildis. Näitejuht Paul Sepp. A. Luurandi dekoratsioonid. G. Komarovi muusika. Kostüümid funktsionist Rooti stiilide järele valmistatud. Teatribüroo.

Kirjad toimetusele.

W. a. „Tallinna Teataja“ toimetuse!

Teie austatud lehe nr. 91-s ilmus hra G. Subeli allkirjaga werte, mis minu poolt Riigikogus peetud kõnet käsib, mille kohta ajakirjanduses mitmesugused arvamused tekkivad. Sellesamas „Tallinna Teataja“ numbris on aga minu pikem seletus aratriititud — mõnes teises lehes oli see juba sama päema hommikul aratriititud, — kus mina selge sõnaga seletan, et mina omaks kõnes ainult meie haiglast „ilimodern“ rahvost arendõrdunub „ilufirjanduse“ pahebe peale tähelepanemise juhtimise oma kõlblikeks kohuseks loen.

Kui aga hra Subel jätti enesele lubab minu vastu nii lubamata toonil üles astuda — nagu ta seba oma werte lõpul teeb, pean oma kohuseks „Tallinna Teataja“ toimetuse ees farnase inetu, demagoogilise ülesastumise vastu kõige kindlamalt protesti avaldama.

Kõige austusega G. Wauer.

R. Sc. Kirjanikkude kehttoimkond protesteeris hra haridusministri ütelse wastu, mis selles protestis sõna-sõnalt kahest ajalehest fiteeritud ja mida hra Wauer mitte ei ole parandanud.

Ka minu kirjutus oli wälja kutsutud neilt ütelsest, mis milgi kombel „meie haiglast

„ilimodern“ rahvost arendõrdunub „ilufirjanduse“ pahebe peale tähelepanemist“ ei juhi, nagu nüüd herra haridusminister tagant järele katjib seletada, waid „inetut, demagoogilist“ (tema oma sõnu tarvitades) mõnitust siialdanud.

Toome need ütelsest veel kord siin, et igakümnelt ife otustada mõiks.

„Mis loovate kirjanikkude ja funktsionide riikliku toetamisesse puutub, siis ei ole meil farnaseid kirjanikke, teda toetada mõiks. On ainult (minu sõrendus — Ed. S.) „lendawaid figu“. („Tall. Teataja“ nr. 78, 1922.).

Seideti ette, et küllalt pole toetatud noori kirjanikke ja funktsionikke. Aga neid pole olemas, pole ühtegi Zuhani Mo farnast, tema asemel on ainult (Minu sõrendus. Ed. S.) lendawaid figu olemas“ („Päewaleht“, nr. 79, 1922.).

Nii on meil hra haridusministri ütelse järele ainult „lendawaid figu“ kirjanikkude asemel, mitte ühte kirjanikku, ainult „lendawaid fead!“

See Riigikogu kõnetoolilt walitsuse esitaja juurest avaldatud mõnitamine kogu praeguse kirjanikkude põlme (Wildest ja Suistust Riikafeni) kohta andis mulle põhjust praegust haridusministrit mõne joonega karakteriseerida, ja ühes sellega tema seiklohta ja moadet alampärase kirjanduse kui ühe rahvuslike kultuuriharu vastu.

Kõige austusega Ed. Subel.

Tallinnas, 27. apr. 1922.

W. a. „Tallinna Teataja“ toimetaja.

Esinedes 25. fip. Riigikogus wastusega arupärimise peale 1. dimiisi staabis etetunud kirjanikkude asjus, on sõjaminister kindral Soots heaks arwanud rea raskeid süüdistusi minu armele kirjutada. Kuna maksimum minu poolt nende süüdistuste tõkestumistamist tähendas, olen jannitud leid tungiwalt paluma fäesolewatele ridadele Leie lugudest ajakelje järgmises numbris runni lubada.

Kasta tagasi palusin mina ametliku raportiga kindral Sooti, kui sõjaministrit, kogu asjale seabuslikku, i. t. kohtulikku käiku anda. Tegelik jündnustefail on aga fahjaks hoopis wastupidist näidanud. Sellepärast fimmitan siin kõige kategooriliskemalt, et kogu kindral Sooti wastus arupärimise peale 25. fip. Riigikogus, peale mõne ilfikti üldise fakti, algusest lõpuni tõelude moonutamise peale on rajatud, eriti jelles asjas, mis minu nimega feotud. Sarnase kindral Sooti teguwitfi wastu sellega siin awalikult kõige wõllemalt protesteerides, teatan ühtlasi, et mina kindral Sooti laimamise eest Riigikogu kõnetoolilt kohulifule wastutusele wotan, uskuma jäädes, et ka kogu 1. dimiisi staabi afi kõige peale wootamata fard ifkagi kõige latemas ulatuses kohtu ette jõuab ja fõstifid jüüdlased oma teenitud karistusest ei pääse.

Alfred Waga, ref. al.-kapten.

Tallinnas, 27. aprillil 1922.

Õnnetused ja turisõid.

Kokkupõrge Setumaal.

16. aprillil, i. o. esimesel lihavõtte pühäl, oli Slobodka wallas, Risse külas küla elanikkude ja sõdurite wahel juurem katusel, mille juures üks sõdur ja üks naisterahwas haawata jäid.

Majalugu on järgmine olnud:

Endiste kommene järgi olid ka möödalanud ülestõusmiste pühade ajal küla poissid ja tüdrukud, arwu poolest umbes 50—60 inimest, kogu tulnud ning aega tanaawat mõõda jalutamise ja mitmesuguste mängude mängimisega lõbusalt möõda saanud. Kokkupõrge olnud olid kõif lõbusas tujus ja nagu oletada mõib, oli oja neist ka tublisti purjus. Umbes kella 1 ajal päewal ilmusid kohale ka kohalikud piirivalwe sõdurid Ruuming ja Gärg. Sõdurite ja külapoiste wahel tuli wälke kokkupõrgetumise, mille järgi Ruuming ära põgenes. Wähe aega hiljem tulnud ta ühes sõduriga August Zigane'ga tagasi. Zigane awanud kobe piisfist tule rahwa peale, mille tagajärjel üks naisterahwas jalast raskesti haawata saanud. Wäljalastud padrunite arw kõigub 5—15 wabel. Peale selle jooksnud sõdurid kardonit tagasi, kust aga Ruuming kardonit wanemaga Kato'ga mõne minuti pärast tagasi tulnud. Ruuming astunud endisele kohale ja awanud amaford piisfist tule sama tanaawat möõda, kuna aga kardonit wanem Kato lastmise ajal tule sihis edaji jooksnud. Kato on piisfistuliga jalast haawata saanud. Ka festerd on umbes 15 padrunit wälja lastud. Peale selle on ka Ruuming ise millegi Kato asjaga peast haawata saanud. Saawatud naisterahwas ja Kato wiidwad praegu haigemajas, kuna aga

Ruuming kergema haawamise tõttu veel teenistuses fejab.

Kuni selle jündnuseni mingijugust sõrnamist külaelanikkude ja sõdurite wahel märekata pole olnud. See katusel on aga wiina tagajärjel juhtunud.

Peale selle on juurdrujel kindlaks tehtud, et elanikkude poolt on selle juhtumise ajal fardonit peale fivifid pillutud, mis ka arwatavasti ojal lastmise põhjuseks oli. —c—

Õnnetu juum.

Neljapäeval, 27. aprillil leiti Meeruti wäljalt Meeruti mõisa asunif R. fihmili mada fees juumult. Naife ütelse järele oli õnnetu fehnõdala kõdunt ära tulnud. Tihti oli temal kangehaigus peale käinud, mis ka arwatavasti sel korral temale jurma põhjusteks on olnud. Kadunu on 30 a. wana. Zeinama jäid naine ja faks last. —c—

Tulefõutatuskate.

29. aprillil teatas kriminaalpolitseile Suientali tän. nr. 4, f. 8, elufew jama maja omanif Jaan Ollif, et tema majas alumnisel korral fioletis 28. aprillil hommitul tuli on lahti pääsenud, mis kodusse abiõndega ära kustutati. Et kohal, kus tuli hakkas, juurem hulk tuletikfufid maast leiti, arwab fahjajaaja, et siin tule fütitamisea tegemist on.

Renteis rahatasku ühes iifutunnistusega ära warastatud.

on 29. aprillil Nikolai Semjonowil Rahataskus on olnud peale wähefe raha ja iifutunnistuse veel teifa dokumentifid. er.

Salaja wiinaga kangeldajad.

Wäike Arehna tän. nr. 1/3 asuwas Riudolf Wurmmani poes politseil poolt toimepandud fäbiofimmisel 28. aprillil, leiti piiritust, millega Wurmman angeldab. Samal päeval leiti Müüti tän. nr. 3, f. 1, elufewo Leena Trei korterist umbes 2 toopi wiina ja 24 pudelit sõhwi õlut. Trei peale on politseil poolt ka warem salaja wiinaga angeldamise pärast protokolli tehtud. er.

Enefetapmise kate.

29. aprillil leiti Magafini tanaawal, linna külgehakkamate haigusie haigemaja kohal keegi haawatud iif lamamas ja mõni jann temast eemal automaat piistol, laetud kolme padruniga. Saawatut toimetati linna feifhaigemajas, kus selgus, et haawatu on S. Latari tän. nr. 21-b f. 10 elufew Wiljandi maakonna Wana Kännafilma walla kodanif August Jaani p. Rõrefaar. Rõrefaarel on kuuli haaw peas. Kuul on paremalt poolt meele kohast fäsetungunud ja pohemalt poolt wälja tulnud. Paremal pool meele kohal on haawa ümbris mustaks põlenud, millest järeldada mõib, et siin enefetapmifega tegemist on. er.

Waras tabatud.

Möödaläinud aastal detjembrikul warastati Raulupidu tän. nr. 10, f. 9 elufewal August Toonil lahtine kuldauur 2500 m. wäartuses ära. 30. aprillil f. a. läks politseil korda warguse toimepanijat Martin Wardi p. Wolti tabada. er.

Tramwai alla jäi.

30. aprillil Jaani tanaawal tramwai wahetus kohas 19-aastane Eldi Saunamees, elufiht W. Arehna tän. nr. 1/3 f. 7. Õnnetu toimetati Greifenhageni kliiniku. er.

Saapawaras fimmilõdetud.

Wanafraami turil mõeti fimmil 30. aprillil Eduard Mihkli p. Wiilmann, kes feal kaupmees Jakob Lin'f lau pealt ühe jaapa-ära warastas. Politseijaoskonnas selgus, et Wiilmannil veel faks warastatud jaabait kaajas olid, mis arawõeti ja omanikkudele tagasi anti. er.

Kurjib.

EMA. Riias, 29. apr. Sta. Kurjib. Naelfterling 1149; dollar 259,25; Prantsuse frank 24,00; Rootsi kroon 67,50; Norra kroon 49,00; Daani kroon 55,50; Hollandi gulden 99,25; Sakja riigimark 0,92; Soome mark 6,47; Gesti mark 0,83; Poola mark 0,08; 10 fultdrubla 1225; Belgia frank 22,00; Rät 5% laen 105; fultdrant 50,00.

EMA. Stockholm, 28. apr. Riigipant nooteit tana: Dollar 3,86; Naelfterling 18,08; Sakja margad 1,38; Prantsuse frangid 35,60; Belgia frangid 32,60; Hollandi guldenid 147,00; Daani fr. 82,20; Norra fr. 73,00; Soome margad 8,15.

EMA. Berlin, 28. apr. Kurjib. Naelfterling 1253,40; dollar 282,89; Hollandi guldenid 10786,50.

Wastutaw toimetaja: Joh. Wiif.
Wäljaandja Djalihfus „Teataja“.

Estoonia teater
Teisipäeval, 2. mail
Ehtendus

„Montmartre“
Pierre Frondaie näidend 4 w.
Algus kell pool 8 õhtul.
1395

Draamateater
Kolmapäeval, 3. mail
Rahwaetenduselts:
R. Seureinow

„Rõige tühtsam“
Ühele toimööbia, teisele drama.
4 waatuses.
Algus kell 8 õhtul.

Reedel, 5. mail j. a.
Ehtenduselts:

„Järelnuulsus“
Robert Misch'i lüstmäng. 4 w.
Juhatab: A. Teetoff.
Algus kell 8 õhtul.
Reedel, 12. mail
Ehtenduselts, näitejuhi

Paul Sepp'a
lühidust;

Leonid Andrejew'i
„Dteaan“
Tragöödia 7 pildis.

Näitejuht: Paul Sepp
A. Luurandi dekoratsioonid.
G. Komarow'i muusika.
Kostüümid kunstnik Root'i jlt.
Seda järele valmistatud.
Pääsetähed 250—50 margani
Draamateatri kasfas eelmisilgul
1403

Tall. Meestelaulu
Selts.

Juhataja R. Sürpu.
„Estoonia“ kontsertsaalis.
Reedel, 5. mail 1922
meesteloori

kontsert
Algus kell 8 õhtul.
Pääsetähed 200—50 marka on
saada „Estoonia“ teatri kasfast.
1401

Dr. O. Lepp
wõtab vastu I. 9—10 ja 4—5
filmahaigeid
Bene tänaval nr. 10, krt. 1
(Postkontori wastas).
1352

Wannut. adw. abi
A. Rann.
Kõnetunnid 10—12 ja 3—5.
Wäike Noortekantsi tän. (Uhu
tän. nurgal) nr. 11, krt. 7.
1369

Teadustan,
et mina oma abitaaja
Lydia Johannese t.
Napp'i (s. Karpin)
wõlgade eest
ei wastuta.
Sw. am.
Joh. Napp.
1404

Dr. Artur Tamm
Ehto- ja suguhaigused.
Wastuwõtmine
igapäew kella 4—1/2 p.
Jaani tänaval nr. 6, krt. 8.
(Krebiti panga majas).
Kõnetraat 14—18.

Meiu,
kes kontoritööd wõlunud ja ma-
final kirjutas
leiab teenistust.
Pakkum. ühes elulookirjeldusega
saata j. l. t. „kontor“ all.
1405

Majawalitseja
kohta otse intell. talne ametnik.
On selles wastaw wõlunud.
Pakkum. postlast 211
1399 Majawalitseja.

Meiu
soowib kohta kontori eht kaup-
lusesse, on neil aladel wõlunud.
Eht midagi muud puhtamad
teenistust, wõib ka ajutine olla.
Pakkum. jlt. „S. X.“ 1410

Klaweri tunde
antakse Suur Noortekantsi tän.
nr. 21, krt. 9. Rääkida 10—11
1/25—1/26. 1381

Olen saanud suure saade-
tuse mitmed paremad sel-
lid automaatpüstolid ja
rewolwerid H. 6,35 ja 7,65.
Pärzumi tongid, tongi lõmma-
jad, rohupõõdud, laetud pabr-
nid H. 16 ja 12, puhastamise
kepid, seljalotid, püssikotid, jahi
noad, Wältoel õht, mis weesaa-
määrimisfaks kõige parem on ju-
Sinnab mõõdukas.

Püssitauplus

Alex. Basip.
Pittjalg nr. 6, Tallinnas.
Säid kaugele kottulastjaid tahe-
ja kolmeraudseid jahipüsse alati
suures wäljawalikus saadawal,
nende hulgas ka üts kaperaadne
H. 10, mis luige ja hane jahi
jooks kõige kohasem.

Kultuuriteeltek
meile kõige kasulikum, tar-
wilikum ja lättesaadawam.
Kes soowivad teel täiesti
lättesaada, nelle on

Saksa teel isedppimiseks.
Dr. Rosenthali — Ameerika
spewits — wõdraste teelte
jooks. Sind 100 marka.

Wihitefe ajaga igapäewajels
tarwitufeks annab:

Saksa teel Hirsopetaja.
Wolitub logu igapäewajels
jõnu ja lauseid. S. 30 m. eht

**Kõnelemiseks Eesti, Saksa,
Soomekeelses.** Sind 50 m.
Saada raamatukauplustest.
Ladu: Bloompuu kauplus.
Tallinn. 1143

Wõõbsus
„Tallinna Teataja“
iliskute numbrite miilil
ja tellimiste wastuwõtmine on
D. Kaldri
kaupluses. 1398

Töö-koolekandeministeerium waja b
ndritu mõisas (7 w. Tapa jaamast) korraldatawa
nõdrandistustliste (idilootide) todule
juhatajat.

Soowitaw arst eht kõrgema pedagoogilise hari-
dusega iist. Eesõigus neil, kes idilootide kaswatus-
alal tegufemud. Tutwumemiseks wäljamaale saat-
mine wõimalik. Palk kuni esimese palgaastmeni
eelharidusele wastawalt. Rahetinnemargalise tem-
pelmargiga laetud soowiawaldused ühes tunnistuste
arastirjadega ja lühitefe eluloo kirjeldusega saata
kuni 15. maini j. a. Töö-koolekandeministeeriumi
(Mia tän. 12, Tallinn), kusti ka lähemaid teateid saab.
1362

Heiligenbeili wabriku labad
SP2b, SP2a, SP2, SP1a, SP1, LJT1, LJT0.
lihahakkimise maamad
Nr 5, 8, 10, 22, 32.
raudplekk 1X2 arf.
1409 10 kuni 20 nl.
on kohale jõudnud ja müüb ladust
A/S. W. Schneider & Ko.
Wirtwärawa puistee 19.

Tallinna linnawalitfufe majandusosa-
fond rendib wälja enampakkumise teel

1) Wirt wärawa torni
2) Jääteldri Rannawärawa
mäe all.

Enampakkumise tingimised saab teada majan-
dusosafonna kantseleis, Wundti tän. nr. 2, III kord,
igapäew kella 8—1/23.

Pakkumised tulewad ära anda majandusosa-
fonda kuni 4. maini j. a. kell 1 p. l.
1394 Linna majandusosafond.

Sandaalid
walged kingad, laste saapad, naister.
tõrgetärega saapad ja palju teisi
jalandufid soowitab paraja hinnaga
A. Gobowitsch
Wirtu tän. nr. 7. Wirtu tän. nr. 7.
1365

Müüakse

Sõjawäe Toitlusladuses, S. Watarei tän. nr. 13,
enampakkumise teel 6. mail j. a. kell 10 homm.
67 punda alawäärustustil klusid, 182
punda alawäärustustil heeringaid ja 200
punda loomatoidustis kõlbulikke kaplaid.
Sw. Toitlusladu walitseja: Raus.
1400 Asjaajaja: Dahl.

Kütteinete Keitfomitee waja b
252 ruutjilla katuse jaoks katuse

Sindlid.
Pakkumised kuni 4. maini ära anda Ehituse
büroosse (Merepuistee 15), hinnab määrata fco
lariroopalise wagun Tallinn. 1374

Tallinn — Stockholm.
A. L. „Kalewipoeg“
(kapten Tamm.)
jõidab siit keitnädalal, 3.
mail kell 12 lõunal wälja.
Reisijate ja kauba ülesandumisi wõtawad
wastu
Thomas Clayhills ja Poeg
S. Brofismägi 14. Telef. 1-18.
Telegr.aadr. Clayhills, Tallinn.
1406

Katuse tõrwa
Kiwifõetõrwa hinnaga Mk. 180.— pb.
Põlewkiwitõrwa hinaga Mk. 150.— pb.
1397 müüb
Tallinna linna Gaasiwabrik punda ja
waadistust.
Kojutoomine linna piirides 60 marka waat.

S. H. Maamees
Tallinn Wirtu tän. 12, kõnetr. 18—36.
Soowitab ladust:
raudplekki mitmes tugewuses
jõnnituhange,
labidaid nr. 5, 6, 7,
alumiinium- ja klaasdufid j. m. t. 1166

Harju Maakonnawal. Terwishoiu-osa.
kuulutab jellelabi wälja kirjaliku wõhempakkumise Keila
alewi ligidal, Kunnna mõisas olewa Keila arsti elumaja
paranduselööde peale.
Pakkumised saata Terwishoiu-osafonda (Suur Ro
fikanfki uul. nr. 12) kuni 9-ma maini kella 10 homm. j. a.
Seletustis tööde kohta antakse iga tööpäew kella
9—3.
Terwishoiu-osa. juhataja A. Kuris.
1384 Asjaajaja S. Kitzwell.

Shapirograaf :—
Shapirograafiline
soowitab
Philipp Schaefer
Paberi-, kirjutus- ja joonistustmater-
jaali kauplus
Tallinn, Harju tän. 21, kõnetraat 12-12.
1371

Sauasambaid
patub
J. E. Forsmani kiwitahumistöödoda
Helsingis — Soomes.
Ladu asub Lapinlahtenkatu lõpul. 1407

Kalosfid
1300 on kohale jõudnud.
A. Gobowitsch
Wirtu tänaw nr. 7.